

Pahtahietaorvokki

Lappviol

Viola rupestris subsp. *relicta*

Luontodirektiivin laji (liitteet II ja IV)
ALP suojelutaso suotuisa

Koodi: 1978

Rauhoitettu (LSA 471/2013)
Uhanalainen ja erityisesti suojeltava (LSA 471/2013)

Uhanalaisuusluokka (IUCN): erittäin uhanalainen (EN)

Kuva: Heikki Kauhanen

Luonnehdinta

Pahtahietaorvokki on lehtiruusukkeellinen, 2–10 cm korkea monivuotinen ruoho. Lehdet ovat puhtaanvihreitä, munuaismaisia–herttamaisia ja niiden reuna on matalaan nyhälaitainen. Heinä-elokuussa kukkivat kukat sijaitsevat yksittäin lehtihangoissa varren latvasa. Terälehdet ovat kapeita ja sinisiä, kannusterälehti on lanttopäinen. Pahtahietaorvokki risteytyy isoahorvokin (*Viola canina* subsp. *montana*) kanssa.

Elinympäristö ja levinneisyys

Pahtahietaorvokki kasvaa avoimilla ja valoisilla paikoilla tunturien paisterinteillä puurajan molemmin puolin. Se suosii kallioiden rakoja, jyrkkiä kalliorinteitä sekä vyöryrosia ja lohkareikkoja. Laji on kalkinsuosija. Pahtahietaorvokki on kotoperäinen, vain Fennoskandian pohjoisosissa esiintyvä alalaji. Sitä tavataan Ruotsin, Norjan ja Suomen pohjoisosissa. Suomessa lajia esiintyy vain Enontekiöllä Pikku-Mallalla ja Saanalla.

Nykytila ja uhkatekijät

Pahtahietaorvokilla ei ole merkittäviä uhkatekijöitä. Maaston kuluminen ja lajin keruu voivat kuitenkin uhata pientä kantaa. Viime vuosina on löydetty uusia kasvustoja aiemmin tunnettujen esiintymien ympäristöstä. Lähes kaikki esiintymät sijaitsevat suojelualueilla.

Hoitosuositukset

Pahtahietaorvokki ei vaadi nykyisellään erityisiä hoito-
toimia.

Lähteet

- Ilmonen, J., Ryttyäri, T. & Alanen, A. (toim.). 2001. Luontodirektiivin kasvit ja selkärangattomat eläimet – Suomen Natura 2000 -ehdotuksen luonnontieteellinen arviointi. Suomen ympäristökeskus, Helsinki. Suomen ympäristö 510. 177 s.
- Väre, H. 2012. Pahtahietaorvokki – lappviol. Teoksessa: Ryttyäri, T. & Kalliovirta, M. & Lampinen, R. (toim.). Suomen uhanalaiset kasvit. Kustannusosakeyhtiö Tammi, Helsinki. S. 348–349.